

حمید محمد ظاهری
کارشناس هنرهای تجسمی

آموزش نقوش ختایی در طراحی هنرهای سنتی

برگ‌های ختایی

اهداف جزئی یا انتظار از آموزش

۱. آشنایی با برگ‌های ختایی در

طراحی سنتی

۲. هماهنگی بین چشم و دست در

طراحی برگ‌ها

۳. توانایی طراحی از برگ‌های

ختایی در طراحی هنرهای سنتی

وسایل و ابزار: مداد معمولی و کاغذ.

طبیعت اولین پناه و مهم‌ترین منبع

برای حیات و زندگی انسان و سایر

موجودات است. پیدایش اختراعات

و اکتشافات متفاوت علوم و صنایع،

همگی وابسته به وجود این نعمت

خدادادی است. هنروران نیز از این

آفرینش اگر به شیوه‌ی خاص خود بهره

گرفته‌اند و از ابعاد متفاوت و متناسب

با نیازهای هنری خود، کمال استفاده

را از آن برده‌اند. طبیعت مهم‌ترین منبع

خلاق آثار هنری محسوب می‌شود و

هنرمندان از کوچک‌ترین تغییر و انقلاق

تا بزرگ‌ترین تحول در نظام طبیعی، از

عناصر طبیعت الهام می‌گیرند.

ما در این تجربه‌ی آموزشی به دنبال

ادامه‌ی فعالیت درس دوازدهم از بخش

کتاب آموزش هنر پایه‌ی اول دوره‌ی

راهنمایی تحصیلی هستیم و مراد ما

کمک به استفاده از قالب‌های هندسی

برای درک بیشتر دانش‌آموزان و انتقال

بهبتر مبانی و اصول طراحی نقوش

هنرهای سنتی است.

شیوه‌ی کار

برای گل‌بوته‌های ختایی در

حوزه‌ی آموزش طراحی نقوش سنتی،

معانی و تعاریف متعددی ارائه و ذکر

کرده‌اند که رایج‌ترین آن‌ها چنین است:

ارائه‌ی شکل‌ها و نقوشی که با مشاهده،

مطالعه و الهام از گل‌بوته‌های طبیعت،

برای بیان موضوعی مورد استفاده قرار

می‌گیرد، معمولاً هم این شکل‌ها از

بخش‌هایی چون: گل، برگ، و ساقه

تشکیل می‌شوند.

طراحان نقوش هنرهای سنتی،

برخی از گل‌بوته‌های موجود در طبیعت

را ساده (انتزاعی) یا پیرایش می‌کنند و یا

در برخی از ترکیب‌های آن رامی‌آورند

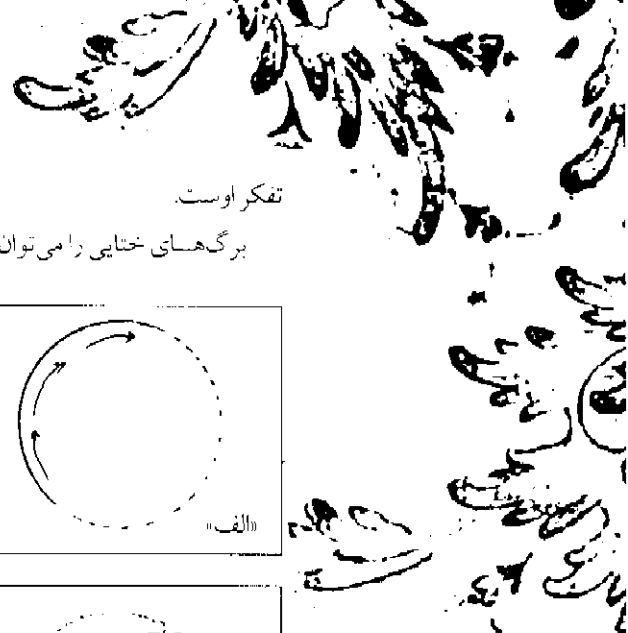
که این مهم به ذوق لطیف هنرمند

بستگی دارد و متأثر از قدرت تخیل و

نبه‌ی بالای برگ

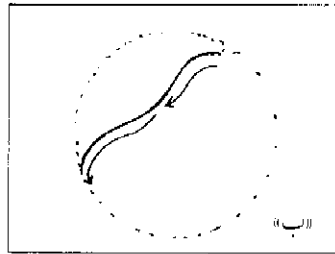
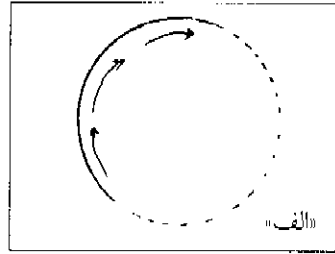

نبه‌ی پایینی برگ

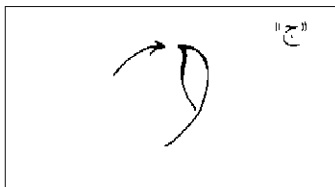
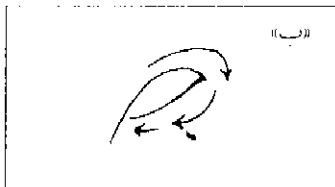
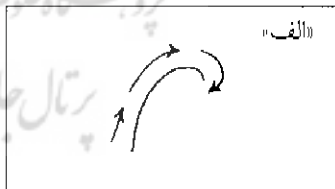

تفکر اوست.

برگ‌های ختایی را می‌توان با دو

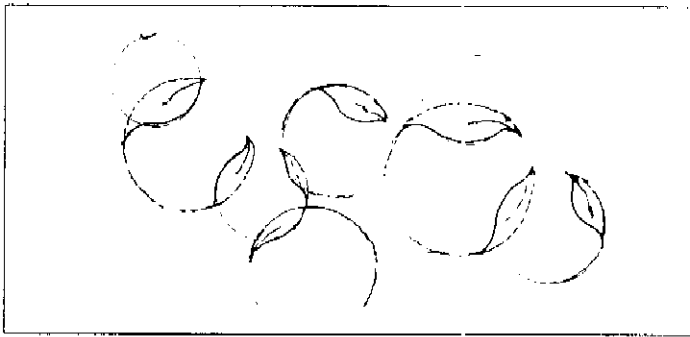
تصویر برگ طبیعی

مراحل طراحی یک برگ ساده ختایی

مراحل طراحی برگ ختایی با استفاده از شکل دایره

تصویر برگ ختایی تزئینی با پیرایش شده

حرکت مداد طراحی کرد و سپس با دو حرکت دیگر، با استفاده از قلم‌مو، قلم‌گیری کرد که لازمه‌ی آن اول درک و توانایی مناسب از طراحی برگ‌ها، و دیگر توجه به تُندی و کُندی در قلم‌گیری بعد از طراحی است. هر کدام از این بخش‌ها، چه طراحی از برگ‌ها و چه قلم‌گیری برگ‌های ختایی، نیاز به تمرین و تکرار فراوان دارد.

برای شناخت بهتر دانش‌آموزان از موضوع، می‌توان با تمرین‌های متفاوتی این فعالیت را آغاز کرد. ابتدا از دانش‌آموزان بخواهید دایره‌های متعددی را در اندازه‌های متفاوت رسم کنند. سپس از محل برخورد دایره‌ها و یا از فرم یا شکل‌های کمان‌های دوار بر رسم شده، برای طراحی مقدماتی و شناخت طرح برگ‌های ساده‌ی ختایی کمک بگیرند.

برگ ختایی آرایش شده

برگ ختایی پیرایش شده (تزئینی)